

Børnehuset ved Søerne (BVS) er en stor kommunal institution beliggende i den østlige del af Frederiksberg kommune tæt på Søerne og Forum Metro.

Børnehuset ved Søerne fordeler sig fysisk på to matrikler. Vuggestueafdelingen ligger i stueetagen i en almen beboelsejendom på Frederiksberg og skovbørnehaven kører hver dag til Værløse, hvor vi har vores eget hus og store grund. Alle børn møder på Frederiksberg hver dag.

Vi har 8 grupperum på Frederiksberg og 4 grupperum i Værløse. Fælles for begge afdelinger er, at vi har gode fysiske rammer både ude og inde.

Børnehuset ved Søerne er en udviklingsorienteret institution, hvor der hersker et højt fagligt niveau. Vi har fokus på **livsduelighed og skoleparathed** som er Frederiksberg Kommunes effektstyringsredskab, som er med til at sikre en kvalitativ og ensartet pædagogisk udmøntning for alle kommunes dagtilbud.

I dagligdagen betyder det, at børns trivsel, udvikling, dannelse og læring understøttes gennem de daglige pædagogiske rutiner, og et målrettet og systematisk pædagogisk arbejde, som tager udgangspunkt i *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Disse rammer er med til at kompetenceudvikle personalet samt sikre, at børn i Børnehuset ved Søerne, får en hverdag med fokus på pædagogisk læring, trivsel, udvikling og dannelse med nærværende og engagerede voksne.

I og med at Børnehuset ved Søerne ligger på to matrikler, er vi meget opmærksomme på, at der er en rød tråd i vores pædagogik og kultur, hele vejen fra vuggestue til børnehave. Det vil sige, at vi arbejder med den samme struktur for det pædagogiske arbejde i begge afdelinger.

Med denne pædagogiske læreplan vil vi beskrive Børnehuset ved Søerne. Vi vil beskrive de fysiske rammer, de grundlæggende værdier og pædagogiske overvejelser, der ligger til grund for det daglige arbejde.

Vi ser frem til at samarbejde med jer om jeres børn

Praktisk info:**Vores adresse:**

Børnehuset ved Søerne
Niels Ebbesens Vej 3b
1911 Frederiksberg C
Tlf. 38211620

Skovbørnehaven – Fuglereden
Nørrevænget 2-8
3500 Værløse
Tlf. 28980337

E-mail: bvs@frederiksberg.dk
Hjemmeside: frb-bvs.aula.dk

Leder:	Per Lenzt Jensen	28981620/38211619
Souschef:	Anette Nielsen	28981624/38211620
Afdelingsleder vuggestue:	Stine Arndt	28981633
Afdelingsleder børnehaven:	Marjo Verkooijen	28980337

Åbningstider:

Mandag kl. 7.30-17.00
Tirsdag-torsdag kl. 7.00-17.00
Fredag kl. 7.00-16.30

Bussen til skovbørnehaven kører hver dag kl. 9.00 og kommer tilbage kl. 16.00, fredag kl. 15.15.

Personalenormeringen er fastsat af Frederiksberg kommune i samarbejde med de faglige organisationer. Der er i Børnehuset ved Søerne ansat 1 leder, 1 souschef, 2 afdelingsledere, 24 pædagoger, 13 pædagogmedhjælpere, 1-2 pædagogstuderende, samt periodevis en øvelsesstuderende, 1 meritpædagogstuderende, 2 kokke, 1 køkkenleder, 1 køkkenmedhjælper. Herudover har vi et antal tilkaldte vikarer, som vi benytter ved ferie, sygdom, kurser m.m.

Rengøring af institutionen varetages af et privat rengøringsfirma.

Børnehuset ved Søerne er endvidere uddannelsesinstitution, så vi har altid studerende tilknyttet vores institution.

Alle ansatte i Børnehuset ved Søerne/Frederiksberg Kommune har afleveret børneattest forud for ansættelsen.

Forældrebestyrelse

Vi har en forældrebestyrelse med 7 medlemmer og 7 suppleanter, leder, souschef samt to personalerepræsentanter. Alle medlemmer vælges for to år ad gangen, suppleanter vælges for et år ad gangen.

Der planlægges 4 årlige bestyrelsesmøder samt mulighed for evt. ekstraordinære møder. Forældrebestyrelsen er en aktiv del af flere arrangementer/traditioner vi har i BVS, så som sommerfest, piratfest og forældrekafe.

Del 1

Det fælles pædagogiske grundlag

Barnesyn

"Det at være barn har en værdi i sig selv. Børn har ret til at være børn, til at være forskellige og til at udvikle sig i forskelligt tempo."

Vi ser barnet som et individ med retten til at blive set og hørt.
Børn har ret til at udfolde sig og udtrykke sig, som det trives bedst.

Det betyder, at vi som voksne arbejder aktivt for ikke, at lægge for mange af vores egne værdier og normer over i barnet. På den måde at være bevidste omkring de fælles værdier og normer vi videregiver til barnet.

Vi søger at møde børnene nysgerrige og åbne, og lægger vægt på, at følge deres spor som inspiration for vores pædagogiske planlægning.

Dannelses - og børneperspektiv

I Børnehuset ved Søerne er arbejdet med dannelse, led i den måde vi møder børnene på, og vores forståelse af det enkelte barn. Medbestemmelse og medansvar, er med til at styrke barnets oplevelse af fællesskabet, samtidig med vi tidligt understøtter barnets oplevelse af demokrati og deltagelse i fælleskab. Det gør vi ved at give valg, når der er reelle valg.

Det gør vi f.eks. ved at give det enkelte barn taletid i samlingen, lytte til hvad de andre børn har at sige, og at tage børnenes perspektiver alvorligt, og planlægge vores aktiviteter efter hvad børnene interesserer sig for.

Det er de daglige rutiner i både børnehave og vuggestue, som danner fundamentet for børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Vi mener, at netop rutiner har stor betydning for børnenes livsduelighed, og hermed forståelse af den virkelighed de er i hver dag.

Fordi vores børnehave ligger fysisk et andet sted, er det vigtigt, at vi arbejder med det samme læreplanstema (Se "blomsten" side 2) for både vuggestue og børnehave. Således skabes en rød tråd i hele huset for alle børn.

Alle 6 læreplantemaer er i spil i løbet af dagen - året rundt, men vi har et fælles fokus på tre af læreplanstemaerne, fire måneder ad gangen.

Kultur, æstetik og fællesskab (januar - april)

Natur, udeliv og science (maj - august)

Krop, sanser og bevægelse (september - december)

Det har betydning for barnet, når man skal starte i børnehave, at man kan tale med om emnet for aktiviteten, fordi vuggestuen også har arbejdet med det samme emne. Det giver barnet en hurtigere følelse af tilknytning til gruppen, fordi der er noget kendt for barnet at man kan "tale med, eller indgå med det samme"

De tre øvrige læreplanstemaer i den styrkede pædagogiske læreplan er:

Alsidig personlig udvikling

Social udvikling

Kommunikation og sprog

Disse tre læreplanstemaer er altid fokusområder i det pædagogiske arbejde med børnene i Børnehuset ved Søerne, idet vi helt grundlæggende altid har øje for det enkelte barns udvikling, samspil og leg med andre, samt om barnets sprog, sprogforståelse og måder at kommunikere på udvikler sig alderssvarende.

I læreplanens næste del beskrives nærmere om det konkrete arbejde med alle seks læreplanstemaer.

Dagens tre-delning: den børneinitierede leg, pædagogiske aktiviteter og -rutiner.

En dag i daginstitution byder på mange overgange, hvor børnene går fra en aktivitet til en anden. Her kan der være fælles beskeder og individuel guidning.

Som voksen er vi altid "et skridt foran", da det er os som har planlagt dagen, og ved hvad dagen skal bringe. Derfor gør vi meget ud af vise, forklare og forberede børnene på "hvad skal vi nu".

Vi skelner mellem tilrettelagte aktiviteter, hvor pædagogen sætter kompetenceniveauet for børnenes nærmeste udviklingszone, og de spontant opståede processer, såsom leg og andre samspil som børnene naturligt indgår i. Dagen er derfor opdelt i pædagogiske aktiviteter, pædagogisk leg og pædagogiske rutiner

Leg og læring spiller sammen. Hvad end det er de tilrettelagte aktiviteter eller processer som opstår, så foregår børnenes læringsprocesser i BVS gennem leg. De forskellige aktiviteter vil som udgangspunkt tage afsæt i børnenes interesser, dog vil vi tilføre læringsmiljøet noget nyt, når barnet eller fælleskabet naturligt viser at mestringsniveauet er på plads, og der skal flere udfordringer til.

Leg

"Legen har værdi i sig selv, og skal være en gennemgående del af dagtilbuddet"

I Børnehuset ved Søerne er leg vigtig. Leg kan både være det spontant opståede for det enkelte barn eller en gruppe af børn, eller det kan være den leg som den voksne har igangsat, for at arbejde med noget særligt eller for at styrke en relation.

Det er afgørende for børnenes leg, at den voksne deltager aktivt, når børnene leger parallelle lege eller leger med hinanden. Som voksne er vi rollemodeller, og kan aktivt understøtte børnenes engagement i legen, ved at deltage ligeværdigt og hjælpe børnene videre, hvis de bliver uvenner eller går i stå i legen. Vi skal samtidig have opmærksomhed på, hvornår det er

tid til at trække sig fra legen, så vi som voksne, ikke overtager eller tager initiativet væk fra børnene.

Når børnene er i den børneinitierede leg, hvor de selv sætter kompetenceniveauet, ser vi at de leger videre med den nye viden, de har opnået i den pædagogiske aktivitet. Idet kompetenceniveauet sættes af børnene selv, er det også her de kan eksperimentere med den nye viden, og få afprøvet, hvordan de kan bygge videre på det "nye" de har lært. m.m.

Det er de voksne som viser vejen her og er med til at lære børnene, hvordan man forhandler, hvor man er nødt til at give efter eller holde på sin ret.

Leg er den arena, hvor børn gennemlever personlige, følelsesmæssige, og relationelle oplevelser og udvikling som samtidig er med til at styrke sprog og kommunikative færdigheder.

Et bredt læringssyn.

"Læring sker hele dagen- gennem leg, socialt samspil, hverdagens rutiner og planlagte aktiviteter. Det pædagogiske læringsmiljø, skal spænde bredt og understøtte børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring."

Som beskrevet er det de daglige rutiner som danner værdi for børnenes hverdag i institutionen. Derfor er det vigtigt at børnene gradvist lærer at mestre "eget liv" ved bl.a. at blive selvhjulpne.

I Børnehuset ved Søerne arbejder vi aktivt med selvhjulpne fra en tidlig alder. Det er vores overbevisning at vi aktivt tager noget fra børnenes læring, når vi gør ting for dem, som de selv kan med støtte eller delvis støtte. Vi samarbejder med forældrene om, at de derhjemme understøtter barnets udvikling med f.eks. "selv at tage tøj på" og "selv at gå ind i institutionen", så man ikke afleveres som en pakke.

Derfor er alt, hvad vi arbejder med i institutionen pædagogik. Garderobe, måltider, puslesituation, putning, toiletbesøg m.m. Det er i disse daglige gøremål, at børnene langsomt gør sig fri af voksnes hjælp. Nævnte situationer har uanede læringsmuligheder for det enkelte barn, afhængig af hvor barnet er i sin udvikling. Derfor lægger vi værdi i, at børnene lærer:

- Selv at kunne tage tøj af og på, hælde op i en kop, øse mad på tallerkenen, bære tallerken og kop over på vognene, hjælpe med at feje og rydde op.
- Selv kunne håndtere en konflikt
- At blive afleveret til en anden voksen end den fra egen stue
- Selv tage initiativ til leg og invitere til leg

Børnefællesskaber:

“Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for”.

For at understøtte følelsen af at være en del af et fællesskab, holder alle børnegrupper morgensamling. I vuggestuen foregår det kl. 9.00. og i børnehaven kan det både være efter vi ankommer til Fuglereden eller før frokost

Det er af stor betydning at sidde i en rundkreds, og opleve at man er en del af en større gruppe. For barnet er det af afgørende betydning at “indkredse” mængden af venner i den gruppe man er en del af. Særligt fordi vi er en stor institution, arbejder vi bevidst med “det nære i det store”.

Ved samlingen kan man se alle sine venner, og her lærer man også alle navnene at kende, og vi forbereder børnene på hvad dagen skal bringe. Som voksen ved vi allerede hvad vi skal, da vi har ansvar for planlægningen. Derfor er det utrolig vigtigt at børnene også bliver forberedt til dagens aktiviteter. Når vi modtager nye børn i gruppen er denne aktivitet et vigtigt element i at blive inkluderet i gruppen.

Vi inddrager børnenes forståelse af verden og det de oplever. Her deler de viden og oplevelser som drøftes med venner i gruppen. De voksne skaber forståelser for det som kan virke skræmmende eller anderledes, eksempelvis lyn og torden... hvad er det?

Vi tager børnenes emner alvorligt, og børnenes fortællinger giver os grundlag for, hvordan vi kan inddrage børnenes perspektiver i de planlagte aktiviteter.

Vi arbejder med udgangspunkt i den samtidig børnene vokser op i, hvor de skal indgå i mange og store fællesskaber både i daginstitution og skole. Derfor bygger vores pædagogik på at børnene opnår kompetencer til at kunne indgå i disse fællesskaber, i trygge læringsmiljøer, hvor leg er i centrum

I løbet af dagen er alle børn delt op i mindre grupper. Det gælder både for vuggestue og børnehave.

I den lille læringsgruppe (lille fællesskab) er det muligt for den voksne, at give det enkelte barn opmærksomhed og skabe møde øjeblikke, som understøtter barnets tilknytning og udvikling i forhold til at danne tætte relationer. Her oplever vi også at barnet tør udfolde nye kompetencer, og øve sig, inden barnet kan “tage det lærte” ud i det store fællesskab.

Eksempel: I den lille læringsgruppe tør barnet stå i midten af kredsen og vise, at han/hun kan stå på et ben. Her bliver øvelsen anerkendt af de andre børn og barnet begynder at stole på sig selv. På et tidspunkt vil barnet træde i karakter og gå forrest i leg og aktiviteter, også i det store fællesskab.

Pædagogisk læringsmiljø.

“Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børnenes læring”

Det pædagogiske læringsmiljø i Børnehuset ved Søerne, er planlagt dels med udgangspunkt i de mange pædagogiske rutiner som børnene indgår i.

Eksempelvis; børnehavebørnene skal hver dag køre med bussen. Det fordrer et tydeligt og veltilrettelagt læringsmiljø, hvor børnene ved nøjagtigt hvad de skal til og fra bussen. Det samme gælder vuggestuebørnene, hvor modtagelsen hver dag tilrettelægges så der er kontinuitet i starten på dagen.

Dels i de planlagte aktiviteter, som det pædagogiske personale er ansvarlige for skabes, så der sker læring hele dagen. I Børnehuset ved Søerne har legen en stor betydning i det pædagogiske læringsmiljø. For at understøtte det, "klæder vi rummet på" ved at opstille læringsmiljøer inden børnene kommer, således at de kan se, hvad der kan leges med af forskelligt legetøj, og så børnenes fantasi og læring understøttes gennem legen og læringsmiljøerne.

Dagen har mange overgange og gentagelser. Vi ser at disse gentagelser også indgår i børnenes leg. F.eks leger børnehavebørnene ledbus, de imiterer buschaufførerne og leger rutinen som de hver dag indgår i. De tjekker seler, de giver thumbs up som signal til klar til afgang og de synger "Skovens børn og voksne", som er vores køre-hjem-sang.

I vuggestuen leger børnene "køkken, hvor de laver mad og spiser det som serveres". Børnene putter dukkerne, som de selv bliver puttet, og somme tider hører det med til legen at dukkerne skal have en ble på. Børnene giver sig nogle gange til at "læse højt" af en bog, gerne af de bøger som læses ofte med en voksen i f.eks. aktiviteten "dialogisk læsning" som alle, både vuggestue- og børnehavebørn så vidt muligt deltager i hver uge.

Forældresamarbejdet

I Børnehuset ved Søerne har vi en meget engageret forældregruppe, som med positiv energi bakker op om det pædagogiske arbejde. Forældrene er et stort aktiv i vores arbejde, og vi lægger et stort aktiv i at samarbejde med og om børnene.

Samarbejde om barnet starter med det gode samarbejde med forældre. Vi plejer at sige, at vi ved indkøring i ligeså høj grad "kører" forældre ind i institutionen som vi "kører" barnet ind. Vi lægger stor vægt på dialog og kommunikation i forældresamarbejdet.

Ved indkøringen tages udgangspunkt i barnet og familien. Når barnet har været i vuggestuen i ca. 6 måneder, inviteres til en samtale med udgangspunkt i barnets trivsel og udvikling. Hvis forældre har behov for yderligere samtale med personalet, står vi altid til rådighed for en yderligere snak. Ved indkøring i børnehaven beder vi forældrene om, at komme med i skovbørnehaven den første dag. Det er utrolig vigtigt for barnet at forældrene kender rammerne, både de pædagogiske og de fysiske, inden opstart.

I forældrebestyrelsen arbejder vi bl.a. med delagtiggørelse af hverdagen. Vi diskuterer politikker, praksis og struktur. Vi tager gerne en diskussion om, hvorfor vi gør som vi gør. I samarbejde med forældrebestyrelsen ser vi på, om der er noget vi kan udvikle på og gøre bedre – både for børn, forældre og personale.

På vores bestyrelsesmøder involverer og informerer vi løbende bestyrelsesmedlemmerne, ligesom de tilbydes at være med-læsere på læreplanen og evaluering af læreplanen.

Vores forældrebestyrelse har en aktiv rolle i flere af vores arrangementer og traditioner. Det er forældrebestyrelsen der planlægger og står for den årlige sommerfest, som afholdes på legepladsen i vuggestuen for alle børn og forældre. De står også for piratfest i børnehaven, som er en opstartsfest i maj måned for vores kommende skolestartere/storegruppe. Forældrebestyrelsen står for forældrekafe på legepladsen, som er uformelt arrangement, hvor de øvrige forældre kan møde bestyrelsen. De seneste år har forældrebestyrelsen ligeledes stået for en dag hvor alle personaler mødes af et "tak", får lidt morgenbrød og et kram.

Udvidet forældresamarbejde.

Forskningen viser, at når forældre og institution i fællesskab har fokus på en given vanskelighed barnet kan stå i, så opnår barnet den bedste mulighed for at udvikle sig optimalt.

Derfor arbejder vi systematisk med forældresamtaler, hvis vi oplever at det er nødvendigt. Det udvidede forældresamarbejde betyder at vi afholder systematiske samtaler, hvor vi i fællesskab finder ud af, hvordan man i hjemmet og i institutionen kan arbejde med små tiltag, som kan være med til at ændre barnets adfærd m.m.

Efter samtalen afholder vi opfølgende samtaler en gang om ugen i de næste fem uger, således at vi holder os tæt på udviklingen, og får justeret på indsatsen, hvis det er nødvendigt. Tiltaget fortsætter indtil barnet ikke længere står i en given vanskelighed.

Børn i udsatte positioner.

"Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter"

Det pædagogiske arbejde med børn i udsatte positioner, anskuer vi ud fra de beskrevne principper i det inkluderende arbejde med alle børn i institutionen.

Det inkluderende arbejde gælder for alle børn i institutionen. Alle børn har krav på at være en del af et fællesskab. Det sociale samspil og de relationer der opstår gennem samspillet, understøttes pædagogisk. Vi er meget bevidste om at rumme alle børn, men i særdeleshed børn i udsatte positioner som.

Vi har skærpet fokus på, at understøtte barnet der, hvor det kan være vanskeligt at finde sig til rette, både i de faglige og det sociale fællesskab.

Vi samarbejder med forældrene om de vanskeligheder barnet kan være i, og vi inddrager relevante samarbejdspartnere såsom ressourcekonsulenter, talepædagoger samt PPR for sparring og udviklende indsatsarbejde.

Som beskrevet i vores læringsmiljø (afsnit om Børnefællesskaber, side 9) er alle børn opdelt i mindre læringsgrupper i løbet af dagen. Dette fordi alle børn profiterer af at indgå i mindre grupper, og således også børn i udsatte positioner.

Sammenhæng til børnehaveklassen:

Børnehuset ved Søerne har et formaliseret samarbejde med én skole. Skolen ved Søerne, som ligger lige over for vores vuggestue, er vores samarbejdspartner. Efter børnehavetiden starter vores børn dog på flere forskellige skoler, private såvel som kommunale. Vores samarbejde består i, at skabe en sammenhæng, hvor vi arbejder med de elementer i børnenes udvikling som "klæder dem på" til skolestart. I foråret besøger vi skolen sammen med børnene. Inden børnene indstilles til skolestart afholder vi skoleparathedssamtaler med personale fra barnets stue i børnehaven samt forældrene til det enkelte barn. Her taler vi om alt det barnet kan, og i fællesskab ser vi på hvad vi skal have fokus på at barnet øver sig på inden skolestart.

I Børnehuset ved Søerne har vi bl.a. fokus på:

- Selvhjulpethed – tøj af og på. Toiletbesøg,
- At være en god kammerat
- At kunne bede om hjælp
- At kunne lytte og udsætte egne behov
- At kunne modtage en besked og handle derefter

Arbejdet med disse kompetencer, som er en del af det at være skoleparat, begynder allerede i vuggestuen, og er således noget barnet møder fra lille af, naturligvis tilpasset alder og udviklingstrin.

Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.

Det fysiske børnemiljø.

Børnehuset ved Søerne har rigtig god plads både ude og inde. Det gælder både for vuggestuen og for børnehaven. Vi har mange rum at fordele os i, hvilket ofte gør det muligt rent fysisk at opdele børnene i mindre læringsgrupper.

Om morgenen når stuerne åbner, klæder vi rummet på. Det gør vi ved at stille læringsmiljøer frem så børnene kan se, hvad der kan leges med og hvor.

Børnenes interesser og det vi arbejder med, udstilles på stuen, og hænger på vægge og i lofter, så det kan ses og skaber grundlag for snak om emnet også når vi ikke er direkte beskæftiget med aktiviteten.

Det giver børnene mulighed for at vise andre børn og voksne hvad de laver.

Børnene må som udgangspunkt lege med alt det som er på stuerne. Legetøjet står i børnehøjde så man kan se det, og selv tage det man gerne vil lege med. Vi inddrager børnene i oprydning. Vi skal som voksne gå forrest og passe godt på vores materialer, og sørge for at rydde op.

I det fysiske børnemiljø er der taget højde for at borde og stole passer til de børn der bruger det. I vuggestuen flytter barnet gennem sin vuggestuetid fra højstol med bøjle, højstol uden bøjle til taburet. Disse skift er med til at understøtte barnets motoriske udvikling, selvhjulpenhed og følelsen af autonomi hos barnet.

Det psykiske børnemiljø

Det psykiske børnemiljø har stor betydning for børnenes trivsel. Det er personalet som er ansvarlig for at skabe et miljø i Børnehuset ved Søerne, hvor børnene oplever sig set, hørt og anerkendt. Det gør vi blandt andet ved at:

Børnene mødes med glæde og smil når de kommer om morgenen og med et tydeligt "godmorgen" fra det pædagogiske personale. Sådan møder de voksne også hinanden. På den måde, se børnene hvordan "man gør".

Børnene lyttes til og tages alvorligt i deres tanker og perspektiver. Små lærer af store og store lærer af små, blandt andet ved at vise hensyn. Vi taler ordentlig og pænt til hinanden også når vi er uenige.

Det æstetiske børnemiljø.

Vi har igennem årene haft fokus på det æstetiske børnemiljø og rummet som den tredje pædagog. Det vil bl.a. sige at indretningen af stuerne og aktivitetsrummene omkring, som et læringsmiljø for børnene i Børnehuset ved Søerne. Rummene skal klædes på til at være inspirerende og stimulerende for barnet når det træder ind.

Om morgenen når stuerne åbner bliver der opstillet læringsmiljøer der tager udgangspunkt i læreplanstema og børnegruppens interesser. Det æstetiske børnemiljø kan også vise sig ved at temaet bliver visualiseret på evt. væggene, på hylder – det fortæller om indholdet i hverdagen og giver inspiration til bl.a. dialog. Kasserne med legetøj er opdelt i f.eks. med dyr i den ene, biler i den anden kasse så børnene og personalet ikke skal lede efter ting til legen i en kasse med alt muligt mikset sammen. Indretningen er forsøgt opdelt i små "rum" der danner den fysiske ramme for de forskellige former for aktiviteter der kan udfoldes f.eks. bevægelse, fordybelse, stille lege.

Igennem det æstetiske børnemiljø, hvor børnene bliver inspireret af det der er fremme af legetøj, udklædningstøj, papkasser vil barnet kunne udvikle færdigheder som har været indtryk der kommer til udtryk i legen og kobles.

Del 2

De seks læreplans temaer

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer."

For hvert læreplanstema er der opstillet to pædagogiske læringsmål, som skal understøtte sammenhængen mellem det organiserede læringsmiljø og børnenes læring og udvikling.

Alsidig personlig udvikling

"Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse."

De pædagogiske mål for læreplanstemaet

- 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn, samt social og kulturel baggrund.*
- 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetence til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.*

I Børnehuset ved Søerne er det ikke en enkeltstående aktivitet som understøtter den personlige udvikling. Den personlige udvikling er i spil i al pædagogisk aktivitet og relationsarbejde, hvorfor hele beskrivelsen af vores pædagogiske grundlag understøtter dette afsnit. Nedenstående er udgangspunktet for at det lykkes.

For vuggestuebørn i Børnehuset ved Søerne betyder det at:

At vi, i takt med at vi yder nærvær og omsorg for det enkelte barn, tilskynder barnets zone for nærmeste udvikling.

Dannelsen af relationer mellem børn, er afgørende for at man som barn oplever at være en del af fællesskabet. Det at opleve at man er en vigtig del af fællesskabet, er afgørende for barnets oplevelse af sig selv, som en vigtig person i gruppen.

Tilknytningen til de voksne bliver centrum for denne udvikling og vi understøtter barnets evne til at kunne sætte ord på egne følelser, såsom vrede, glæde, ked-af-det-hed.

Dagens organisering er med til at tage højde for, at vi gennem situerede pædagogiske aktiviteter og leg, skaber et læringsmiljø, som lever op til betingelserne for, at det enkelte barns alsidige personlige udvikling understøttes dagligt.

For børnehavebørn i Børnehuset ved Søerne betyder det at:

Børnehavebarnet fortsat skal støttes i sin relations-dannelse. Særligt når man skifter fra vuggestue til børnehave. Her skabes der ofte nye venskaber, og det bliver vigtigt at kunne byde ind og vise hvem man er.

I tak med at barnet bliver ældre, vil vores pædagogik understøtte at turde mere, være nysgerrig og modig i mødet med nye udfordringer. Vi laver aktiviteter som understøtter at man tør stille sig i midten og være i centrum for andres opmærksomhed. Og omvendt at man kan lytte og være nysgerrig på "den anden".

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den sociale udvikling hænger sammen med den alsidige personlige udvikling, hvorfor det også her gælder, at vores sammenhængende pædagogiske grundlag danner rammen om denne udvikling.

For vuggestuebørn i Børnehuset ved Søerne betyder det:

Det lille barn trives bedst i mindre grupper, derfor er alle børn i vuggestuen opdelt i mindre grupper i løbet af dagen. På den måde sikrer vi, at det lille barn støttes i sin relations-dannelse og at vi får set det enkelte barn, samtidig med at vi skaber et trygt miljø i "det lille fællesskab".

Her får barnet også mulighed for at øve sig på at dele, turtagning, hjælpe hinanden m.m. med få børn, og dermed opnå kompetencer til at indgå i det store fællesskab med nye færdigheder.

En vigtig del af det lille vuggestuebarns udvikling er at lære at begå sig blandt andre børn. For barnet handler det ofte om at opdage de andre børn og finde ud af hvordan man kan "bruge" dem til sjov og leg. For nogle børn er det lidt grænseoverskridende at holde et andet barn i hånden til morgensamling. Eller måske handler næste skridt i barnets sociale udvikling om at finde ud af, at den legetøjsbil kammeraten sidder med, ikke kan betragtes som en ejendel der kan erobres ved blot at hive i den. Vi understøtter børnenes sociale udvikling ved at se bag om deres intentioner og hele tiden være den voksne som støtter og guider og giver forskellige handlemuligheder. I takt med barnets alder og udvikling tilpasser vi krav og forventninger således at målet for det store vuggestuebarn som snart skal i børnehave er at mestre det at indgå i leg med andre børn og evner hhv. at give plads og selv træde i karakter tilpasset situationen og de sociale relationer det indgår i.

For børnehavebørn i Børnehuset ved Søerne betyder det:

I børnehaven er man oftere i det store fællesskab, både på tværs af grupperne og i egen gruppe/stue. For at understøtte barnets udvikling i nærmeste udviklingszone er børnene flere gange om ugen opdelt i mindre grupper.

Som skovbarn er der mange praktiske ting man skal mestre selv i en tidlig alder, og på tid fordi vi kører i bus hver dag. Derfor understøtter vi blandt andet, at man skal hjælpe hinanden i garderoben, og man skal vide at det er vigtigt for fællesskabet at alle bliver færdig til at komme med bussen.

I takt med at barnet bliver ældre får man langsomt mere ansvar og mærker på den måde at ens handlinger er betydningsfulde.

Kommunikation og sprog.

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

De pædagogiske mål for læreplanstemaet

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte at alle børn udvikler sprog, der bidrager til at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

I Børnehuset ved Søerne er vi ambitiøse i arbejdet med den sproglige udvikling. Det er vi fordi vi ved, at vi gennem dialog danner nye venskaber, og vi skaber en virkelighed sammen gennem sproget. Vi arbejder derfor med sproget i alt hvad vi gør. Vi benævner de ting vi som voksne gør, vi skaber en dialog med barnet på det niveau barnet er. Vi lytter og vi holder pauser.

For vuggestuebarnet i Børnehuset ved Søerne betyder det:

Vi taler i korte sætninger, vi gentager det barnet siger eller forsøger at sige. Vi benytter det nye ord barnet har lært så det gentages og huskes.

Vi leger med sproget ved at finde på sjove rim og remser, som barnet selv kan være med til at lave.

Morgensamlingen, som alle børn deltager i, er ligeledes en sproglig understøttende aktivitet. Her benytter vi os af mimik og gestik, som understøtter sangen som synges. Gennem disse bevægelser spejler barnets sig i den voksne og de andre børn, hvilket er et vigtigt sprogligt understøttende redskab.

Alle børn deltager i dialogisk læsning én gang om ugen i en mindre læringsgruppe. Her læses der bøger, eller laves små rollespil.

For børnehavebarnet i Børnehuset ved Søerne betyder det:

I børnehaven bliver dialogen og forhandlinger mere benyttet i takt med børnenes udvikling. Det er også her vigtigt at kunne kommunikere og lytte når andre, både børn og voksne, taler samt at kunne tage imod kollektive beskeder.

At kunne forstå og navigere i de kollektive beskeder i de daglige rutiner, som f.eks. at skulle gøre klar til at køre med bussen osv. er vigtigt. Bussen er et glimrende sted til at få en længere og mere fordybende dialog med et barn. Vi har 25 minutters kørsel, hvilket gør det muligt at få en rigtig spændende og berigende samtale. Her dannes relationer, og vi får lejlighed til, at arbejde sprogligt ved at fordybe os i emner børnene er optaget af på tomandshånd. Busturen er ligeledes et godt sted for børnehavebarnet at øve sig i samtale med en jævnaldrende kammerat. Der er god mulighed for at øve taletid, turtagning og at fortælle en god historie, og den voksne er ikke længere væk end at der kan "sparres" med denne undervejs.

Vuggestuens arbejde gribes af børnehavens pædagoger og vi bygger oven på den sproglige udvikling som børnene har tilegnet sig.

I børnehaven udvides arbejdet med begreber og alle børn deltager i dialogisk læsning en gang om ugen.

I BVS har vi en sprogpædagog ansat som arbejder rådgivende og vejledende med al personale. Det er også hendes ansvar, at arbejde med de børn som har behov for en indsats som ligger ud over den sproglig understøttende pædagogik der arbejdes med i det store fællesskab.

Krop sanser og bevægelse:

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

De pædagogiske mål for læreplanstemaet

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimentere med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops-og bevægelsesglæde både i ro og aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige for bevægelse.

For vuggestuebarnet i Børnehuset ved Søerne betyder det at:

Vi leger forskellige sansemotoriske lege. Vi styrker de indre sanser herunder labyrintsansen ved at tumle, slå kolbøtter, snurre i snurretoppen. Vi laver forhindringsbaner, hvor børnene skal kravle, hoppe, gå på line.

I perioder har vi store sansekasser med cornflakes, ris og pasta, som børnene sidder og går i, på den måde skærper vi deres følesans.

Andre gange leger vi med modellervoks, maling, bliver kildet under fødderne med fjer og lytter til hhv. stille eller tempofyldt musik. Vi skaber mulighed for en god løbeleg og ansporer børnene til at øve sig på balancecykler/løbecykler på legepladsen. Legepladsens forskellige niveauer og materialer er optimal for vuggestuebørn til at øve grovmotorik, balance og sansemotorisk stimulering. I BVS er vi bevidste om at børnene har mulighed for at være i både high- og low arousal (stille og vilde aktiviteter) i løbet af en dag.

I modtagelsen af barnet i hverdagen, anbefaler vi forældre at børnene selv går ind på stuen, at de selv eller med hjælp tager tøjet af. Disse former for daglige rutiner et vigtig understøttelse af barnets kropslige udvikling.

For børnehavebarnet i Børnehuset ved Søerne betyder det:

Alle børn er i skovbørnehave hver dag. Her er naturen det bærende element i børnenes pædagogiske hverdag. Børnene klatrer i træer, de løber op og ned af vores store bakke. De skal hver dag ud og ind af bussen, hvilket kræver en god fysik da trapperne er stejle.

Vi laver sanglege, og spiller guitar til børnenes sang.

Børnene løber på løbecyklar på engen og i skoven, hvilket styrker deres balancesans især fordi underlaget er ujævnt.

Vi opfordrer forældrene til at børnene selv bærer deres tasker ind i børnehaven. Vi arbejder hele tiden med selvhjulpethed, så børnene mestrer at tage al slags tøj af og på, lige fra flyverdragt til shorts og sandaler.

Vi arbejder med deres sanser og kropsfornemmelser og er bevidst om børnenes arousal niveau i løbet af dagen.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børnene kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke og analysemåder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem mennesker, samfund og natur”.

De pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres verden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder begyndende matematisk opmærksomhed.

For vuggestuebarnet i Børnehuset ved Søerne betyder det:

Det pædagogiske læringsmiljø i vuggestuen foregår også udenfor. Vi har en stor legeplads med mange forskellige kroge med træer, buske, pilehegn og højbede, som alt sammen har et spændende liv af mindre insekter, biller, men også fugle. De fleste træer og buske har bær der er spiselige. På vores plantedag planter vi krydderurter som dufter når vi rører ved dem og som vi kan smage på.

Vi er ude i al slags vejr, når det regner, når det sner, når det blæser og når solen skinner (dog ikke ml. 12 og 15 om sommeren). Børnene mærker de forskellige vejrformer på egen

krop, og vi hjælper børnene med at sætte ord på at det er koldt/varmt/vådt/blæsende, hvilket styrker barnets forståelse af sine omgivelser og lærer det noget om sammenhængen mellem verden og sig selv.

Praksiseksempel fra vuggestuen:

Vi er ude på legepladsen og det regner. Vi hopper i vandspytter, og vi mærker at vi får våde fingre og hår. Vi hælder vand fra vandpytten op i vandkanden og hælder det op i en kop. Vi ser at vandet bliver i koppen. Vi finder et rør, og hælder vandet op i røret. Vandet løbet ud i den anden ende, fordi der ingen bund er i røret. På den måde lægges kimen til den matematiske forståelse.

For børnehavebarnet i Børnehuset ved Søerne betyder det.

Som tidligere beskrevet er alle børnehavebørn i skovbørnehaven hver dag. På vores områder lever blandt andet frøer, mus, rovfugle m.m.

Vi taler om dyrene, børnene lærer dyrenes navne og lærer at kende forskel på hvornår det er en unge eller et voksent dyr, ved at lære om de forskellige kendetegn de har.

Vi benytter det digitale element for at finde mere viden om det vi finder i naturen.

Vi laver marmelade af blomsterne som vokser på vores område, og vi inddrager årstidernes skiften i læringsmiljøerne. Vi laver saft fra æblerne, og taler om hvorfor nogle æbler har ormehuller m.m.

Vi arbejder med "ingen madspil" og affaldssorterer i det omfang det er muligt. Vi inddrager børnene i alle processer, og samarbejder med forældrene om netop denne del af det bæredygtige element.

Kildehenvisning:

Alle citater i den pædagogiske læreplan for BVS er fra Børne- og Socialministeriet 2018: "Den styrkede pædagogiske læreplan – Rammer og indhold"